

اداره خانه

باب عالی جاده سنده دائره مخصوصه

آبونه سراطی

ممالک عثمانیه ده سنه لکی (۶۵) ، آلی
آیلغی (۳۵) غروشدر. ممالک اجنبیه ده
سنه لکی (۱۷) ، آلی آیلغی (۹) فرانقدر.
[ایضاحات : نسخه سی الی یاره ، آلی
آیلغی بر جلد ، هر جلد ۲۶ نسخه در.]

افطارات

§ آبونه بدلی پشیندر.
§ آدرس تبدیلنده قرق یاره لک
پول کوندرلی در .
§ مسلکه موافق آثار مع الممنونیه
قبول اولنور . درج ایدیلمه یازیلر
اعاده اولونماز .

الکلیت

۱۳۳۰

دینی ، علمی ، ادبی ، سیاسی هفته لق مجموعه اسلامیه در

والله یهدی من یشاء الی صراط مستقیم

صاحب و مدیر مسئول : ح. اشرف اویب

آبعون اهدکم سبیل الرشاد

عدد ۲۴۴

۹ جمادی الاخره ۱۳۳۱

پنجشنبه

۲۰ نیسان ۱۳۲۹

جلد ۱۰

مرافعات دينيه :

خطبه لر

« كلة الله تعالىه دائر خطبه »

هندلی رحمة الله افندی مرحومك بياننه كوره انكلتره نك هندو- ستانی استیلا سندن قرق اوج سسه مرورینه دكین اهالی هندیه نك آیین و مذهبیرینه انكلتره راهبری طرفندن اطاله لسان تعرض اولمادینی كبی پروتستانغه دعوت ایچون برتشدده كورلمه مش ایدی . او وقتدن اعتباراً مذهب مذ كورك نشر و تعمیمنه مباشرت اولنش و حتی دین اسلام علیه كتب و رسائل نشر و اشاعه و مجمع ناس اولان محللرده دین اسلامك ذم و قدحنه دائر و عظ ایتكه باشلامشدر .

مذاهب مختلفه نصرانیته منسوب میسیونرلر ممالك عثمانیهیه دخی پازن دخول اولمغه باشلایه لی خیلی زمان اولدینی حالدده آچقندن آچغه اهل اسلامی دعوته جسارت ایده مییوب یالکز تبعة عثمانیه دن بولان ملل مختلفه نصاریه تعلیم نصرانیت بهانه سیله سیاست عثمانیهیه مخالف افکار تلقین ایتك و مملكتك هجرا محللر نده ده ال آلتندن بعض افراد مسلمینی اضلاله چالشمق ایله اکتفا ایدیورلردی .

كرچه جنتمكان فاتح سلطان محمد خان حضرتلرینك استانبولی فتح و یونانستانی تهدید ایلمسی اوزرینه قوت ایله مقابله نك اكانسز - لغه قناعت حاصل ایدن پایا ایکنجی پوس (۱۴۵۸ - ۱۴۶۴) مشارالیه بر دعوتنامه تقدیم ایتمش ایشه ده بو بردفعه منفردده دن عبارت قلوب بو یولده جرات ایده جك بر پایا دها ظهوره كله مشدر .

حالبوكه مشروطیت عثمانیه نك اعلانندن بری دها هنوز بش سنه مرور ایتكسزین هیئت رهبانیه مملكتتمزده دخی مسلمینی علماً دعوته میدانی مساعد كورمش اولمالیدركه « خطبه » نوانی التنده یردن منظر بیتر كبی بردن بره بر طاقم امضاسز دعوتنامه لر طاغیدلغه و اهل اسلام نصرانیته دعوت ایدلمكه باشلامشدر .

كرچه بونلرك حد ذاتنده جوابه دكر یری یوقدر ؛ لکن یشه رحمة الله افندیك بیانندن اكلاشلدینی اوزره هندستانه بر مدت عوام ناس نشر ایدیلن رسائله و شفاهاً اجرا ایدیلن نصایحه اهمیت ویرمه مش و علما طرفندن جوابه ده تصدی اولمماش ایشه ده مرور ایام ایله حسن و قبیحی تمیزدن عاجز اولان جهله اهالی اوزرنده سوء تأثیر حاصل ایده جکی ملاحظه سی مشارالیه بو یولده جراب اعطاسنه و رهاین ایله مباحثه اجراسنه مجبور ایتمش و بو یولده ایکی مهم جلد میدانه كتور - مشدره بونلر مختلف لسانلره ترجمه اولنوب عالمك هر طرفنه نشر ایدلمشدر . بو ملاحظه بزم مملكتتمز حقنده دخی وارد اوله ییلور . كرچه وقتیه میسیونرلر مملك عثمانیهیه دخولنه مساعده ایدلمسی اوزرینه وقوعبولان اعتراضه جواباً اعظاممزدن برینك دیدیكی كبی « مسلمین بر اللهه ایمانق ایچون بیله بیله بیک بر دلیل طلب ایتكده ایكن اوج اولدیغنه انلری اقناع ایتك نصل ممكن اولوره دینله ییلور . لکن بوسوز حقیق اولمقدن زیاده شاعراندر . چونكه مملكتتمزك هر طرفی

پایتخت ایله مراکز ولایات كبی اولمیوب هجرا محللر اهالیسنی جهل استیلا ایتمشدر . میسیونرلر ك نصل بیچاره اطفال مسلمینی طوبیلا یوب كندی فكرلرینه كوره تربیه و دینلرینی تلقین ایتدكلینی كورمك ایچون بر كره سوریه چوللرینه كیتك و نصل خواجه قیافتنده قریه بقریه طولا شوب نصرانیتی تعلیمه چالشدق لرینه مطلع اولق ایچون اوزاق ولایتلریمزى طولا شوق كایدرد .

علی الخصوص بو دفعه نشر ایدیلن خطبه لرده هپ آیات جلیلهیه استناد ایدلمكده و كیمك طرفندن نشر اولندینی اكلاشلماق ایچون امضاوضعندن بیله اجتناب اولمقدده بولندیغندن اولدقجه اوقور یازار كیمسه لر ایچنده بیله بونشریاته قناعت ایده جك آدملر بولنسی مستحیل دكلدره . بو یولده هم حكومتته هم ده افراده مترتب برطاقم وظائف واردرد . حكومت میسیونرلر طرفندن امضاسز برطاقم رساله لر نشر ایدیلوب بونلرده آیات کریمیهیه یاكلش معنالر ویریله رك اهالی اسلامیه نك اغفالنه چالشد . یغندن بحث ایله عمومك نظردقتی جلب ایتیلدره . بو رساله لر ك نشرینی رسماً منعده آنلرك تعمیمنه خدمتدن بشقه بر فائده تصور ایده مم . افراده اصابت ایدن وظیفه ده كندیلری ارباب مطالعه دن اولمادق لری حالدده او درلو رسائل اللرینه كچدكجه اهله مراجعت ایدرك بطلانی اكلامغه چالشمق و ارباب مطالعه دن ایشه لر نصرانیته دائر معلومات مكمله اخذی ایچون بو یولده یازیلان ردیه لره مراجعت ایتكدره نصرانیت علیه هم بالذات نصارا متفكری . هم ده اهل اسلام طرفندن السنه مختلفه ده يك چوق ردیه لر یازلمشدر . بزه اك زیاده مناسبی اولانلر رحمة الله افندیك اظهار الحق نام اثریله احمد مدحت افندی مرحومك مدافعه لیدرد . عاجزلری ده « شریعت اسلامیة دمیستر قارایلل » نام اثرده بر فقره مخصوصه (صیفه ۱۹۹ - ۲۲۲) درجیله نصرانیتك مختصر اصولنی ارانه به چالشمش ایدم . نصرانیتك اس اساسی اولان « انسان الله » فكرینك بطلانسه دائرده انكلیز جعدن ترجمه ایتدیكم « دین اسلام » نام اثرده (صیفه ۲۵ - ۶۱) بر فقره واردرد . اشبو مقاله به اتخاذ ایتدیكم كلة الله تعالىه دائر خطبه نك بر فقره - سنده مسلمینك نصارا كتابلرینی تدقیق و مطالعه ایتدكلی مقام سرزنشده بیان ایدیلور .

بن بو اعتراضی يك محق بولیورم . اوت طریق تحصیلمزده اك زیاده محتاج تصحیح اولان جهتلردن بری ده علم كلامه عابد قسمدرد . بز حالا بوكون بیک سنه اول او زمانکی مذاهب باطله یی رد ایچون یازلمش اثرلری تعقیب ایله امرار حیات ایدیورزده قارشو - مزده اك بیوك رقیمز اولوب مملكتتمزك همان هر طرفنه حلول ایتمش بولسان بر مذهبه اصلا اهمیت ویرمیه رك بر قاچ كله ایله كچشدیریورز . شوراسنی ده بیان ایده مم كه بو یولده تدقیقات اجراسنی علمای كرامه توصیه ایدیشمز مجرد « نصرانیت » دنیان دینك نه كبی صفحات تاریخیه كچوره رك بوكونکی حاله كلدیكنی ومدینتك اك یوكسك درجه سنه واصل اولان وهان عالمك هر طرفی تحت اداره لرینه آلق اوزره بوانوب بشیورز ملیون نفوسی تجاوز ایدن بر خلقك نه درلو

بو خطبه زده بتون معتقدات نصرانیه بی آیات قرآنیه ایله اثبات ایتمه یلتلیور . بر کره علماسندن اولمادقاری بر دینک کتاب مقدسی کندی هواسیله تفسیره قالمشوق بیوک بر جرأتدر . کرچه هر هانکی بر کتاب مقدس بتون عالمک مالی اولوب هیچ بر قومک ویا بر کیسه نك ا کاخاصه تملك ادعاسنه صلاحیتی یوقسه ده هیچ اولمازسه او یولده تفسیره قالمشانلرده بوکا اهلیت بولنمق و بی طرفانه حرکت ایتک لازم کلیر . بزم خطیبده ویا خطیبلرده ایسه شرطلرک ایکسی ده مفقود اولدینی کوریللیور . چونکه آیتلره یا کیش معنی ویرمک اهلیتسز لکن دکل ایسه اهاد ندرکه ده قنادر . ثانیاً طرفگیرانه حرکت ایدلیدی ده کندی ایشلرینه الویردیکی ظننده بولندقلری آیاتی نظر اعتباره آلوب دیکر لرینی مسکوت عنه بر اقلرندن آ کلاشیلور ، آنلرک بو حرکتی عادتاً نماز قیلیمسی اخطار ایدیلن بر کیسه نك « لاتقربوا الصلوة » کله لریله استدلال ایدرک نمازک قرآن کریمده ممنوع اولدینی ادعا ایتسنه و آلت طرفنی قرائت ایتسی تکلیف اولدینی حالده ده « بن مکة حافظی دکلم » دیمسنه بکمز . خطیب نصرانی مادام که او قدر آیتلردن بحث ایدیور ، هر مسلمک هیچ اولمازسه کونده بش دفعه تکرار ایتدیکی سوره جلیله اخلاصی ده نظر اعتباره آ مالی و بونده جناب حنک والد و مولود اولدیغنه دائر آیتلری کورمه لی دکلی ایدی ؛ او حالده نص قرآنی به استناد ایتدیردیکی بر خطبه سنده « ای عباد الله ، فی الحقیقه کلمه الله مسیحک ابن الله اولمسی ممکندر . و ایجادی اوغلك وجودندن اول پدرك وجودینک بولمسنه متوقف اولان تناسل حیوانی معناسنده اولمازسه بتون (اوغلق) مستحیل دکلدر . » دیمکدن براز محجوب اولمسی لازم کلوردی .

برده (یاد ایت اول وقتی که جناب حق - ای مریمک اوغلی عیسی انسانلره بنمله والده می اللمدن بشقه اوله رق ایکی الیه اتخاذا ایدیکز دیهن سن میسک ؟ - دیو خطاب ایتدی . عیسی دیدی که : یارب سنی تزیه ایدرم . بنم اوله برشی سویلکه حکم یوقدر . اگر بن اوله برشی سویله مش ایسه سن آنی بیلورسک ؛ سن بنده اولان شیرلی بیلورسک ، اما بن سنده اولان شیرلی بیلمم ؛ بتون مغیباتی بیلمک انجق سکا عاندر ؛ سن بکا هر نه امر ایتمش ایسه ک بن آنلره آندن بشقه برشی سویله دم ؛ سزک و بنم ریمز اولان الله عبادت ایدیکز ، دیدم ؛ بن آنلرک ایچنده بولندیقمدتجه آنلرک حرکاتنه مطلع ایدم ؛ وقتاکه سن بنی توفی ایلدک سن آنلره رقیب و ناظر اولدک ؛ سن هر شیئه شاهدسک .) مثالنده کی آیت جلیله البته بزم خرسیان دوستمزک نظر دقتدن قاچامشدر . عجبا بونی مسکوت عنه بر اقق موافق انصاف و بی طرفی میدر ؟

او حالده کندوسنک دیکر بر خطبه سننده بک یا ککش اوله رق اتیان ایلدیکی « اتؤمنون ببعض الکتاب و تکفرون ببعض » (سز کتابک بر قسمنه اینانوزسکزده دیکر قسمنی انکار می ایدرسکنز) آیتی مقابله اتیان ایدرز .

بو خطبه ده خطیبک عالم اسلامه قبول ایتدیرمک ایستدیکی شی عیسانک ابن الله ، ابن اللهکده بالذات الله اولدینی و تجسد ایله انسان

شیره اعتقاد ایتمکده بولندقلرینی نظر عبرت ایله کورمه لری و عوام نامی ده تحذیر ایتمه لری مقصدینه میندر . یوقسه خطبه مذکورده دعوت اولدینی اوزره نصارا ایله بحثه کیرشمک بی فائده در . صدر اسلامدن بو آنه کلنجه به قدر بویولده ایدیلن تشبثلردن همان هیچ بر فائده استحصال ایدله مشدر . بونکده سببی اسلام ایله نصرانیت بیننده بر مقیاس مشترک بولنمسیدر . چونکه دین اسلامده اساس عقلمدر ، علی الخصوص ملل غیر مسلمه ایله مباحثاتی هب ادله عقلیه به مستنددر . اهل اسلام « ادع الی سبیل ربک بالحکمة و الموعظة الحسنه و جادلهم بالتی هی احسن » (طریق الهی به ادله عقلیه ایله ، موعظه حسنه ایله دعوت ایت ؛ مخالفلرده احسن وجوه ایله) آیت کریمه سنده بیان بیوردینی اوزره استدلالک مراتب ثلثه سی ایله مباحثه ایدرلر .

نصرانیتده ایسه عقل ایچون بر حظ و نصیب اولیوب هر درلو اعتقادات و مباحثات نقله مستنددر . نصرانیت صرف اعتقاد ایدلمسی لازم کلن بر سردر . بو حالده بر اسلام علمی ایله بر نصرانیت مدافعه - جیسی فصل مباحثه ایدله بیله جکلردر . هایدی فرض ایدیکر که بوندر بحثه طوتمشدر ، دینجه ده نصرانیت مدافعه جیسنک هر درلو افاداتی غیر معقول اولدینی میدانه چیقوب بحثی غائب ایتمش ، بوندن چیقاجق نصرانیتک و رای عقلمدر برشی اولدینی ، عقل ایله ادراک ایدله میه جک درجه ده یوکسک بولندینی ، و الحاصل علوت دکلی ؛ بویله نیجه بیسک کره تشبث ایدله رک عقیم قالمش بر بحثی تکرار ایتمکدن ایسه رسول اکرم حضرتلرینک یایدینی کی انلری ایتاله دعوت ایدوب ایشک ایچندن چیقماق ده اولادر (مباحثه آیتنه باقکر) .

بز بو دفعه آنلره مباحثه نك بر فائده سی اوله جفندن دکل ، بلکه بعض آیات جلیله بی کندی هوالرینه اویدورمغه قالمشوب یا ککش معنی ویرمه لرندن طولانی افاده لری مردود اولدینی مقام مدافعه ده کوسترمکه لزوم حس ایدیورز .

مع مافیه صده شروعدن اول نصرانیتک اسلامه دکل . نصارانک اهل اسلامه قارشو حائر رجحان اولدقلرینی مع الحجاب اعترافه مجبورز . انلر اللرنده بوانوب هیچ بر عقل سلیمک قبول ایتیه جکی بر دینی عالمه قبول ایتدیرمک ایچون هر درلو فداکارلنی اختیار ایدرک اعلائی علیننه چیقاردقلری حالده بز اهل اسلام بر دین فطرت اولدینی (ره نان) کی خصم ای دینک بیله تسلیم کرده سی اولان بر دین مینک قدرینی اعلا ایده جک بر حالده بوانه میورز . اشبو دین جنیلک علوتیله متناسب بر قومک الهه کجه مش اولمسی شایان اسف احوالندر . کرچه حقیقت هر وقت حقیقت اولوب هیچ بر وقت برده غبار و نسیان ایله ستر اولنه میه جفندن دین اسلامده بولنان نیجه حقایق اتم متمدنه طرفندن قبول ایدلمکده ایسه ده بو صره ده انلرک شکل و لباسی دکشدر لمکده و اسلام ایله هیچ علاقه لری قالما . مقدمه در . ره نانک بر سوزینی بوراده تکرار دن کندی میزی آله مادق : Les religions ont a autant de valeur que les peuples qui les profersns sement.

اولسنه میندر . حالبوکه دیگر آیتلرده جمع صیغه سیله کتورلمش وکلمات اللهک حدواحصادن افزون اولدینی بیان بیورلمشدر .
موجوداته « کله » اطلاق اولنسنک سبینه وجوه عدیده بیان اولنمشدر . برنجیسی بالجمله موجوداتک « کله کن » دن حاصل اولسی حسینیه سبیک اسمنی مسیبه اطلاق قیلندن مجاز مرسل اولسیدر .
لکن بزم خطیب نصرانی بو توجیهه راضی اولیور ؛ چونکه بو صورتده « کله کن » دن حاصل اولان ملک ، انسان ، حیوان ، جماد ، نبات ، حاصلی هرشی « کله » اولق لازم کلیور . بو ایسه آنک ایشنه الیرمیور و بزدهده فکرنی قبول ایتدیرمک ایستیور .

ایکنجی توجیه ، کلمات لفظیه نصل که معانی عقلیه به دلالت ایدرسه اعیان موجوداتده موجودی اولان ذات اجل واعلا حضرت ترینه واسما وصفاته بحسب ذاته و مراتبه دلالت ایدر . بومناسبتله کله لفظی اعیان موجوداته اطلاق اولنمشدر . بیلیم بو توجیهی بکنه چکنی ؟
لکن بورادهده کله لفظی بر معنای عامده قولانلایغندن بکنمیه چکدر . اوچنجی توجیه شودر که موجودات خارجیه اسماو صفات سبحانیه نیک مرتبه بطوندن مرتبه ظهوره خروجی دیمک اولدیغندن « کله » یاد اولورلر . چونکه کله لفظیه نفس انسانینک مخارجدن مرور و ظهوری صیره سنده واقع اولان تعینات لفظیه دن عبارتدر ، نفس انسانی ایسه صیجاق هوا اخراجیه صغوق هوا ادخالندن عبارتدر .
درون انسانیده بولنان سیجاق هوا خروجی طالب اولدینی کبی اسما و صفات الهیه دخی بطوندن ظهوره چیقمغه طالبدر . آنلرک بووجهه ظهوره گلنندنده موجودات خارجه حصوله کلیور . بو مشابهتدن طولایی انلر « کله » اطلاق ایدیلیور . ذاتاً اصطلاحات صوفیهده بو مشابهته بناءً موجودات خارجیه « نفس الرحمان » دنیلیمکدهدر . البته بو تشبیهی بزم خطیب هیج بکنمیه چکدر ، چونکه اهل اسلامدن اولور اولماز کیمسه لر بیله بو توجهک ذوقه وارده میه چقدرندن آنک هیج بر ذوق آلامسی اولی بالطریقدر .

خطیب نصرانی دعواسنی آیات قرآنیه ایله اثبات ایتدیکه قناعت حاصل ایلدکن صکره انجیل ایلهده اثباته قالفشور . فقط انجیلک اهل اسلام نظرنده دخی شایان وثوق و اعتماد اولدیغنی اخطاره لزوم کوره درک « قرانک نور وهدی واللهدن منزدر دیو حقنده شهادت ایتدیکی انجیل شریفده » فقره سنی اتیان ایله باشلا یور . هر نه قدر بو مسئله هرکسک معلومی اولوب نیجه بیک دفعه تکرار ایدلمش ایسهده انک شو افاده سینه قارشو بزمده معلومی اعلام قیلندن اوله رق بر قاج کله سویله من لازم کلیور . اوت بزده تصدیق ایدرز که قرانک شهادت ایتدیکی بر انجیل واردر . لکن او کتاب وقتیه ضبط اولنمادیغندن طولایی ضایع اولمشدر . شمعی نصارانک اللرنده موجود انجیل اربعه دن ایسه عیسادن چوق وقتلر صکره اصحاب انجیل طرفندن کنیسا تاریخی اوله رق یازیلوب عددی اوچیوزی تجوز ایدن کتابلر ایچنده بر جمعیت روحانیه طرفندن یکدیگره از مناقض اولق اوزره انتخاب ایدلمش درت کتابدن وحی بونلرک ایوم موجود اولان نسخ خلی نسخ اصلیه اولیوب

قیافته کیره رک مریدن طوغدینی خصوصلرندن عبارتدر . بونلری اثبات ایچون اتیانته جرأت ایتدیکی دلیلده « یا مریم ان الله یشرک بکلمه منه اسمه المسيح عیسی بن مریم » آیت کریمه سیله « وکله القاهالی مریم » آیتدر . او قدر چوق شیلری بو آیتک تره سندن چیقاریور ؟ دیرسه کز « کله » لفظندن استنباط ایدیور . چونکه مسیح کله الهیه ازله ایمش ، کله اللهک ذاتی ایمش ، اللهک ذاتنده ایمش . بونکده دلیل کله لفظی مؤنث اولدینی حالده برنجی آیتده اکاراجع اولان « اسمه » ضمیرینک مذکر اولسی ایمش ، نصل ، استدلالی بکندیکنز یا . بوندن ده اغریبنی سویله میم : کله حضرت عیسییه مخصوص اولوب بشقه سینه اطلاق اولنماز ایمش . حتی خطیب بو فکرنی اظهار ایچون : « ای موحدین ، قرانده مفرد صیغه سنده وارد اولان کله لفظنک مدلولی مسیحه خاص اولوب غیریه اطلاق اولنماز » دیور .
بو قدرلده اکتفا ایتیره رک جرأتی اودرجه ایلو کو توریور که : « آدمه یاخود سماواته ، یاخود ارضه ، یاخود آنلرده بولنانلر کله الله دیرمی بز ؟ هیج شبهه یوق که حاشا وکلادیو جواب ویررسکنز » دیوب بزم ویره چکنز جوابده قاریشیور . فسبحان الله جرأتک بودر جه سی هیج بریده کورلمش دکلدر .
عجبا بزم خطیب نصرانی « ولوان مافی الارض من شجرة اقلام والبحریمده من بعده سبعة البحر ما نفدت کلمات الله » (ا کریده اولان بتون اغاجلر قلم و بحر محیط مرکب اولوب اکایدی دکز ده امداده کلسه یته کله الله توکنمز) برده « لوکان البحر مدادا لکلمات ربی لنفد البحر قبل ان تنفد کلمات ربی ولو جئنا بمثله مددا » (ربمک کله لرینی یازمق ایچون بحر محیط مرکب اولسه ربمک کلماتی توکنمکنزین دکز توکنور ولوکه بر او قدر ده امداد کتوره لم) آیتلرندن غافلیمدر ؟ له لرینه دلیل تحریری ایچون قرآنک هر طرفنی قارشیدیران بر خطیبک بونلر دن غافل اوله جغنی ظن ایتیم . مجرد ساده دلانی بو صورتله اغفال ایتیم امیدی آنلر دن اغماض ایتدیرمشدر .

اما یالانچینک مومی یا تسویه قدر یانار ایمش و بر قاج کون صکره مفتریات واقعه اسکی پاچاوره کبی آتیلور ایمش . نه ضرری وار . اوتانه جق دکل یا . بو خط حرکتیه بر قاج کشینک فکرنی تخدیش ایتیم بیله بر فائدهدر . چونکه بر سنهده اون کشی بی اغفال ممکن اولسه اون سنهده یوز کشی ، یوز سنهده بیک کشی ، بیک سنهده اون بیک کشی اغفال ایدلمش اولور . بویله لکه بر کون کلور که بتون اهل اسلام آنلرک فکرنیه اشتراک ایدر .

ای اخوان دین ! رقبامزک نه قدر اوزون حسابلر دوشوندکلرنی ، نه قدر متانتله حرکت ایتدکلرنی کور بیورسکنز یا ! ایشته عزم و ثبات بویله اولور . بونک بیکده ، حتی میلیونده بری بزده بولنسه ایدی حالزده ایجه بر تحول حصوله کلور دی .

شمعی سزه « کله » لفظنک اصطلاح قرآنده نه دیمک اولدیغندن بحث ایدیم . کله نه اللهدر ، نهده عیسییه مخصوصدر . بلکه بتون موجودات خارجیه کله دنیلور . خطیبک انتخاب ایتدیکی آیتلرده مفرد کتورلسی کلمات الهیه ایچنده بالکنز کله عیسانک موضوع بحث

شیء اعتقاد ایدہ بیلور ، لکن بتون خرسٹیانلرک بویولده اعتقاد ایتسنه
رغمآینه بزم سؤالز وارد اولور .

البته نصارانک تجسد عقیده سنه سالک اولملرینک سببنی و بو
بایدہ کی دلیلرینی ده بیلیمک ایسترسکنز . بزم خطیب بری نقلی ،
دیگری عقلی اولمق اوزره ایکی دلیل کتیریور . دلیل نقلیسی ینه
بوحنایچیلنده مندرج « وکلام تن اولوب » جمله سیدر . بالاده ویردیکم
ایضاحاته نظراً بو دلیل اهل اسلامه قارشو اثبات مدعا ایدہ من .
انکچون دلیل عقلیسنه نقل کلام ایدہ لم .

دلیل عقلی به اشارت ایچون « عجائبات ایشلری و اولولوری دیرلتمک
کی غرائب کوستردی » دیور ، یعنی معجزات عیسویه یی دلیل
کتوریور . اوت ا بز مسلمین حضرت عیسانک بر طاقم معجزات
ابراز بیوردیغنی قبول و تصدیق ایدرز . لکن بو معجزه لر آنک
الله دک ، بلکه پیغمبر اولدیغنی اثبات ایدر . ا کر الله اولدیغنی اثبات
ایتسه ایدی حضرت موسی کی یندن معجزه لر صادر اولان دیگر
ذواتک ده الله اولمسی لازم کلوردی . همدہ حضرت موسانک عصای
اژدره تحویل معجزه سی حضرت عیسانک احیاء میت معجزه سنندن
دها خارق العاده در . چونکه میت ایله حی بیننده کی مشاکله عصا
ایله اژدر بیننده کی مشاکله دن دها زیاده در . حالبوکه حضرت موسانک
الله اولمادیغنده طرفین متفقدر . شو حالده خطیبک اثبات ایتدیکی
دلیلک تقریبی تام دکلدر و حکم مدعای افاذه دن قاصر در .

حضرت عیسانک الله اولدیغنی حقنده اثبات ایدیلن دلیللرک بطلا -
نندن قطع نظر اکا الوهیت اسنادندن برطاقم محاذ یرده تولد ایدرکه
انفره ایما اتمه دن کچه مده م . عیسی اسمیله مسمی اولان ذات دنیاده یوق
ایکن وار اولدی . یر ، ایچوردی . طفل ایکن بیودی . شباب دورینی
کچوردی ، نهایت نصارای اعتقادنجه یهودیلر یندنه صلباً قتل اولندی .
بوصرده قاجوب کیزلنه جک یر ارادی . حین صلبنده تأثرات شدیدہ
ابراز ایتدی « ایلی ایلی لباسقتانی » (الہی الہی نی نیچون ترک ایتدک)
دیہ تضرع ایتدی .

بو افاده لردن ا کلاسیلیورکه عیسی حادث ، ممکن و متغیر ایدی ،
حالبوکه حادث قدیم اوله ماز ، ممکن واجب اوله مار ، متغیر دائم اوله ماز ،
همده اقوامک اک عاجزی اولان قوم یهودک ائده عاجز قالب کنندنه
بر ملجأ ارایان اللہک عجزینہ حیرتدن بشقه نه دینور ؟

و کذا طرفینک تحت تصدیقنده اولدیغنی اوزره حضرت عیسی
چوق عبادت ایدردی . ا کر الله ایسه نفسنه عبادتی و زمان صلبنده
تضرع و مناجاتی باطل اولور .

بوندن بشقه عیسی اولدکن صکره دفن اولمش ، جهنمه اینمش ،
اوچ کون صکره ٹولورک آراسندن قالبوب سہواته چیمش ، قادر مطلق
بابانک صاغ طرفنده اوتورمش اولدیغنه اعتقاد ایدیلور . عجبا عیسی
قتل اولدیغنی وقت بتون کائنات الہسنر نصل دوام ایتدی ، حالبوکه

نسخ مترجمه لریدر وانلرکده اک اسکی نسخہ لری اولوب اولدقچنہ
مؤخر زمانلرده یازلمش نسخہ لریدر .

« تصحیح اناجیل » جمعیتک تحقیقات تاریخہ سنہ کورہ بونلرہ
صکره دن بعض جملہ لرک علاوه ایدلکی ده تحقق ایشدر . کرچہ اناجیل
حقندہ شو بر قاج کله ایله افاده ایتک ایستدی کمز شیلر قابل تفصیل ایسده
تطویل مقالی موجب اوله جنی کی بونلر ذاتاً حل ایدیلوب قطعیت کسب
ایش مسائل تاریخہ دن بولمغله و هر کسک ده معلومی اولمغله تفصیلنه
کیریشلمه مشدر .

ایشته بونلردن « یوحنا » طرفندن یازلمش اولان اینجیلده « کلام
ابتداده موجود ایدی و کلام اللہک نزدندہ ایدی و کلام اللہ ایدی »
دنیلور . رسوز هر کیمدن صادر اولورسه اولسون بزم آنی انتقادہ
صلاحیتمز وارد . « کلام ابتداده موجود ایدی » دیمکن مقصدی
ازلی ایدی دیمکدر . صکره « کلام اللہک نزدندہ ایدی » جمله سی کلامک
اللہدن بشقه برشی اولدیغنی یعنی کلام ایله الله بیننده اثبیت بولدیغنی
افاده ایدیلور . حالبوکه « کلام الله ایدی » جمله سی کلام ایله الله بیننده
اتحاد خارجی بولدیغنی و ایکسینک شیء واحد اولدیغنی اراٹه ایلور .
شو حالده ایکسی بشقه بشقه شیلر ایدی دیمک ایله ایکسی برشی ایدی
دیمک بیننده تناقض وارد . البته متناقضیدن برینک صحیح اولما سی
لازم کلور .

بز مسلمینک اعتقادینه کورہ کلام صفات الہیہ دندر و ذاتنک غیر
اولمادیغنی کی عینی ده - کلدر . « الله متکلمدر » دنیلور سه ده « الله کلامدر »
دنیلمز .

همده « کلام » بشقه شیء ، موضوع بچتمز اولان « کله » ده بشقه
شیدر . آیات کریم دن ا کلاسیلان عیسی علیه السلامک کلمات اللہدن
برکله اولمسیدر . اینجیلدن نقل ایدیلن جمله لر ایسه کلام اولدیغنی حقندہ در .
خطیب نصرانی یکدیگره متناقض اولان کلمة اللہک ذاتی اولدیغنی ،
اللہک ذاتنده موجود بولدیغنی دعوالرینک ثابت اولدیغنه قانع اوله رق
ایکنجی بر دعوی سردینه قیام ایدیلور . « بعدہ او ، اللہک ذاتندن ابراز
و مریمہ القا اولندی و مریمہ تجسد ایتدی و انسان صورتنده ارامزده
ساکن اولدی » دیور .

بز سؤال ایدرز : الله اولان کله نک عیساده تجسدی بالکلیه سی ، یوقسه
بالجزئیہ میدر ؟ ا کر بالکلیه ایسه اللہک جسد عیسایه حصر اولمسی
وا کر بالجزئیہ ایسه اللہک تجزیسی لازم کلور . الله تعالی ایسه حصر و تحدید دن ده ،
تجزیدن ده منزهدر « تعالی الله عن ذلك علواً کبراً » .

حضرت خطیب تجسد عقیده سنہ بو اعتراضک وارد اوله جنی
اولدن بیلورکه « کله ازلیه نک مسیحده تجسدی بلکه ذاتده حصر
و تجزی دیو وهم اولنور » دیور و بو سؤال مقدره نه یولده مقابله
ایدیلور بیلور میسکنز ؟ « بو جمله ایله برابر هر خرسٹیان تجسدہ
حصر سنر تعدد سنر و تجزؤ سنر اعتقاد ایدر » دیور . هر کس ایستدیکی

جناب حق عالمك خالق اولديني كې همده حافظيدر . سهاواته چيقد -
قدن صكره قادر مطلق بابانك صاغ طرفنده اوتورمسي عقیده سنده
نظر دقي اجاب ايتك ايترم . صاغ طرفنده بولنق بينلرنده ابرياق
غيريلق اثبات ايترمي؟ شو حالده تعدد كندياكندن ميدانه كاپر .

خطيبمز ميدان مناظرده آسان ادله و براهين ايله دعواي قازانه
ميه جتني البته بيلور كه يكي بر طرز استدلاله سلوك ايدنيور . يوقارودن
بري صايوب دوكديكمز عقائد نصارنك متشابهاتدن اولديغني
بيان و متشابهاتك تاوياني انحق اللهك بيلديكي حقتده كي
ايت جليله يني آيان و بزي تاويلدن و مباحثه دن تحذير ايدنيور و نهايت
ايمان بالغيه دعوت ايلور .

قرآن كريمده اولان آيات متشابهه ايله نصرانيتده كي اسرار
مذهبيه بيننده فرق عظيم وارد . بوبابده متشابهاته دائر تفصيله كيرشمك
تطويلي موجب اوله جفتدن آرزو ايدنر اصول فقه كتابلرينه مراجعت
ايدنه بيلورلر . آيات متشابهه دن مقصد دليل خارجي دن قطع نظر معناسي
صحيح اولديغني حالده ادله خارجيه به نظراً عقله توافق ايتمه ين ايتردر .
مثلاً « يدالله فوق ايديهم » آيتي متشابهاتدن عد اولنيور ، دليل
خارجيدن قطع نظر ايدر ايسهك بونك بر معنای صحیح وارد كه
« اللهك يدي آنلك يدينه فأتقدر » ديمكدر . لكن دليل خارجيه به
باقيلورسه « يد » كهسي ال معناسه در ، اكر الدن مقصد بزم بيلديكمز
انسان الى كي ال ايسه جناب حقه اسنادي صحيح دكلدر ، چونكه
الله اعضا و جوارحن مزهدر . انكچون بونك البته بشقه بر معناسي ،
بر محمل صحیح اولمق لازم كلور . او معنای بيان ايجون شريعتده بر نص
وارد اولمديغندن حقيقتي بيلميورزه شو حالده بن جناب حقت يدي
اولديغنه اعتقاد ايدرم ، فقط اويدك وصفي مجهولدر .

متقدمين علمابونك بويله جه قبوليله اكتفا ايتمشلر فقط متأخرين
بونلره طرق اداء مراده توفيقاً بر معنی ويرمشلردر و مثلاً يددن مقصد
قدرتدر ديمشلردر . ذاتاً بين العرب يدكلهسي على طريق التجوز قدرت
معناسنده قوللا نيور .

عجبا اسرار نصرانيه دنيلن شيلرده بويله مي؟ مثلاً يوحناك انجيلندن
نقل ايتديكمز « كلام اللهك نزدنده ايدى ، كلام الله ايدى » دنيلور
بوراده ايكي جمله وارد كه يكديكره متناقضدر . هر درلو دليلدن قطع نظر
ايتسهك ، حتى بشقه بردنيابه كيتسهك ينه بونلك اجتماعي ممكن دكلدر .
تشابه بشقه ، تناقض بشقه در . ايشته او اسرار دنيلن شيلر هپ بويله
تناقضلردن عبارتدر . عيسايي سهاواته بابانك صاغ طرفنده اوطورتقدن
صكره بونلك بر اولديغني ادعا ايتك دخي تناقض دكلدر ؟ صكره
اللهي يريوزينه اينديروب انسان قيافته صووق ، آلام وا كدار چكديرمك ،
نهايت اولديرمك بونلر هپ متشابهيدر ، يوقسه باطلهيدر ؟

معنافيه نصارا مد فعه جيلري متشابهات لفظي بر كره او كر نديلريا .
بوندن صكره هر زويه كيتسهك هپ بوسوزي ايشيده جكسكز .

خطيبمز آيات متشابهاتدن استعانه به قالشقدن صكره اللهك حضرت
موسايه آتنده و چالنده و دومان و توتون دير كنده كور نمسندن ده
استمداده شتاب ايدنيور . حالبو كه نص جليل قر آيندن آكلاشديغنه كوره
حضرت موسي اللهدن كور نمسني ايشتمش ايسه ده « لن تراني » جوابي
آلدقن صكره جبل طوره تجلي الهی وقوع بولنجه طاغ ستميه به
طوتلش كي تيرتير تيرمه مكه باشلامش و حضرت موسي بو حالك مشاهده .
سندن كندندن كچمش . تجلي بشقه شي ، رؤيه اللهده بشقه شيدر .

خطيب نصراني دعواالرينك ثبوت بولديغنه قناعت حاصل ايتدكندن
صكره « اي مسلمين ! » ديو اهل اسلامه توجه خطاب ايدرك
« كلمه الهيه سزي نار جهنمه و هلاك ابدى به سوق ايدن شيطانك اشتراكندن
تخليص ايجون تجسد ايتمشدر . ايمدى سزي تخليص ايجون كمش اولان
ذاتي سزه بر تو كز و اللهك شديد غضبندن قور تلكز به بر حائل وانكل
يايمايكز » ديور و ثابث اقايمه و كلمهك تجسدينه ايمان بالغيب قبيلندن
ايمان ايتمه ليني تكليف ايلور .

اي خطيب نصراني ! اهل اسلامده سزه بالمقابله شويله سويلر سه
كوجمه يكمز : « يا اهل الكتاب تعالوا الى كلمه سواء بيننا و بينكم الانعبد
الا الله و لا نشرك به شيئاً و لا يتخذ بعضنا بعضاً ارباباً من دون الله » (اي
خرستيانلر ، سزكله بينمزده مشترك اولان كلمه به كليكمز : اللهدن بشقه سنه
عبادت ايتمه يلم ، عبادته اكا كيمسه يني تشريك ايله ميهلم ، الله ي براقوبده
يكديكر يميزي رب اتخا ايتمه يلم .)

اي مسلمين ! « فان تولوا » (اكر نصارا سزك شودعو تكلزه اجابت
ايتمزه) « فقولوا اشهدوا بانا مسلمون » (شاهد اولكز بزمسلمز ديكمز) .
بز بوبابده سويلسي لازم كلن شيلري تماماً سويله مكله برابر مقاله مزي
ايجه تطويل ايتدك . بوبابده تفصيلات آرزو ايدنر بالاده بيان ايتديكم
كتابلره ودها سائر مفصلاته مراجعت ايدنه بيلورلر .

خطيب رساله سنك نهايتنده طريق حقتن كورينهرك « همان الله يني
وسزي صوابه و رأي سيدده تابع اولمغه موفق ايتسون » ديه دعا ايدنيور .
آنك صواب و رأي سيددن مقصد ينه اولديغني بيلديكمز حالده سوزينك
صراحتته بناء بزده بودعايه « آمين » ديزه . والسلام من اتبع الهدى .
محمود اسعد

سبیل الرشاد

دستور حرکاتم اولان قرآن جليل ديور كه : « فاعتدوا عليه بمثل ما اعتدى
عليكم » سزه تجاوز ايدنره قارشى بزده او تجاوزك عينله تجاوزده بولونكز !
مادامه كه بوكون دشمنلرمز ميسوز جمعيتلري تشكيل ايدرك اطا لهه مسلمانلر
عليهنده رساله ترتيب و مجازاً نشر ايدنيورلر ؛ بزمده عيني سلاح ايله مقابله مزي
هم طبيعي ، همده بر امر ديني در . بزوسه سزك يتديكي قدر نشريات ايله مقابله ده
قصور ايتيورز ؛ فقط اونلرك ياديني كي اون بيكلرجه ، يوزيكلرجه نسخه باصده
بره رق مجازاً طاغتمق قدرتمزك فوتمده در . بو قبيل فدا كارلقلر ال برلكيه اولور .
بشوز كيتشي قرقر باره و رزه بو خطبه دن اون بيك نسخه باصيلر و مجازاً طاغيديلر .
قوري تاژدن بز شي چيتماز . بو خطبه ل حقتده بزجوق مکتوبلر آلدق . فقط
عينله مقابله ده بولونمق ايجون بش غروش ويرمك هنوز هيچ . بز سزك عقلنه كلدي .